

Umění a kultura

Charakteristika předmětu:

Předmět zahrnuje obsah tradičních předmětů hudební a výtvarná výchova. Časová dotace předmětu je 2 hodiny v prvním až třetím ročníku a 3 hodiny ve čtvrtém a pátém ročníku týdně.

Vzdělávání v oblasti hudební výchovy směřuje k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Materiální zabezpečení:

učebna hudební výchovy, piano, keyboard, Orffův instrumentář, zpěvníky Já písnička 1. - 3. díl, CD nosiče s ukázkami klasické i moderní hudby

učebna výtvarné výchovy, pec na vypalování keramických výrobků, hrnčířský kruh, výtvarné pomůcky dle témat

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

kompetence k řešení problémů

- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	zaspívá jednoduchou píseň dodržuje rytmus ví, že nota je grafický znak pro tón	zvuk, tón, nota jako grafický znak pro tón píseň, říkadlo	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	s chutí rozvíjí hudební sluch a představivost vytleská jednoduchý rytmus přezpívá jednoduchou melodii	správný postoj při zpěvu správný nádech	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	zahraje na Orffovy hudební nástroje doprovod k jednoduchým skladbám	hudební nástroje	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	pohybem ruky(těla) naznačí směr melodie	stoupání a klesání melodie tóny hluboké a vysoké	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	vytleská, vydupe změny tempa	slovní a hudební rytmus	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	pozná hru na hudební nástroj a zpěv	hudba vokální a instrumentální	
Výtvarná výchova			
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného</i>	rozpozná a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření vycházející z vlastních pocitů a	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary	

<i>vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	zážitků (linie, tvary, barvy, objekty)	Kresba – rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru a jejich kombinace v ploše	
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	uplatní linie, barvy, tvary v tvorbě na základě svých vlastních zkušeností a zážitků	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti.	
<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	modeluje z plastelíny a hlíny zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem zvládne kresbu měkkou tužkou	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových, sluchových	
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	ztvární podle svých schopností skutečnost na základě smyslového vnímání	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize)	
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	na základě vlastní zkušenosti hovoří o obsahu vizuálně obrazných vyjádření	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupiny v nichž se žák pohybuje	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
-------------------------	----------------	-------	------------------

Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	vokální činnost: správně dýchá při zpěvu, zřetelně vyslovuje	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) hlasová hygiena	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	dokáže vyjádřit hrou na tělo jednoduchou rytmickou ozvěnu	hudební rytmus- realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	reprodukuje motivy,témata jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře doprovodí vánoční koledy hrou na triangl a ozvučná dřívka	akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	napodobí kroky polky a valčíku	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků kvality tónů - délka, síla, barva, výška	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	rozezná dlouhý a krátký tón, tón tichý a hlasitý, vysoký a nízký	hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	odliší tón zahráný na různé hudební nástroje (piano, kytara, flétna)	Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení) vytváření vlastních soudů a preferencí	
Výtvarná výchova			
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho</i>	zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy)	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary	

<i>zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>			
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	uplatní linie, barvy, objemy, tvary v tvorbě na základě svých vlastních zkušeností a zážitků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti.	
<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	rozfoukává barvy zvládne kresbu měkkou tužkou, perem modeluje z plastelíny a hlíny dovede používat různé druhy štětců dle šířky a potřeby	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových, sluchových, čichových	
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	ztvární podle svých schopností skutečnost na základě smyslového vnímání	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny)	
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	na základě vlastní zkušenosti hovoří o obsahu vizuálně obrazných vyjádření	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupiny v nichž se žák pohybuje	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	zazpívá intonačně čistě a rytmicky přesně jednodušší píseň v durové tónině, dynamicky odlišně	pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci</i>	hrou na tělo vyjádří jednoduchou rytmickou ozvěnu a odpověď, na danou	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební hry	

<i>nejjednodušších hudebních forem</i>	rytmickou otázku a zazpívá i ozvěnu a odpověď na jednoduchou melodii v jednodílné písňové formě (a - b)	(ozvěna, otázka-odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	zná notu celou, půlovou a čtvrt'ovou a podle notového záznamu dokáže pomocí orffových nástrojů doprovodit jednoduchou píseň	záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	dokáže taktovat dvoudobý takt, zatančí jednoduchý lidový tanec (mazurka), se zájmem se účastní tanečních her se zpěvem	taktování, pohybový doprovod znějící hudby	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	pozná souzvuk, akord, určí, zda se jedná o hudbu taneční pochodovou nebo o ukolébavku	hudební styly a žánry	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje – kytara, příčná flétna, trubka, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
Výtvarná výchova			
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty)		
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	uplatní linie, barvy, objemy, tvary, objekty v tvorbě na základě svých vlastních zkušeností a zážitků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
<i>vyjadřuje rozdíly při</i>	zvládne kresbu měkkou	reflexe a vztahy zrakového	

<i>vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	tužkou, perem, rudkou modeluje z plastelíny a hlíny	vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových, sluchových, čichových, pohybových	
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	ztvární podle svých schopností skutečnost na základě smyslového vnímání	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama)	OSV IV/a
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	na základě vlastní zkušenosti hovoří o obsahu vizuálně obrazných vyjádření	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupiny v nichž se žák pohybuje	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí ve 4. a 5. ročníku

kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

kompetence k řešení problémů

- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů

kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vedeme žáky k nutnosti ochrany historických památek a uměleckých děl a k odmítání vandalismu

kompetence komunikativní

- rozebíráme s žáky obsah jejich tvorby, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace

kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit
- učíme žáky naslouchat druhým

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	zaspívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových tóninách, správně nasadí a tvoří tón	Pěvecký projev – nasazení, tvorba tónu	
<i>Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	Zná notu osminovou, zaspívá stupnici C-dur, zapíše je do notové osnovy a přečte je. Zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) Zaspívá akord , stupnici v durové tónině od I. stupně	Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně	
<i>Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby – malá písňová forma, rondo	Hudební formy – malá písňová forma, rondo	

<i>Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	dokáže upozornit na výrazné tempové a dynamické změny, rozpozná v proudu znějící hudby hudební prostředky (pp,p,mf,f,ff)	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie, zvukomalba	
<i>Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	využívá tanečních kroků při pohybovém ztvárnění hudby, pohyb přizpůsobí rytmu a výrazu hudby do učiva.	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudící hudby	
Výtvarná výchova			
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměr, barevné kontrasty, proporční vztahy)</i>	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, jejich jednoduché vztahy, podobnost, kontrast, rytmus	
<i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i>	prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z prvního období, dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší</i>	komunikuje o obsahu své tvorby a prožívá ji	ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, další proměny komunikačního obsahu, záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	

<i>sociální vztahy</i>			
<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	vybere vhodnou techniku pro ztvárnění svého výtvarného záměru na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem míchá barvy	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama, elektronická média)	
<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i>	barevně vyjádří své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			

<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	zaspívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových a mollových tóninách, správně nasadí a tvoří tón	pěvecký projev, rozšiřování hlasového rozsahu	
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	zaspívá melodii jednoduché písně podle notového zápisu	záznam vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně	
<i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby – velká písňová forma - variace	hudební formy - velká písňová forma, variace	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	dokáže upozornit na tempové a dynamické změny, rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební výrazové prostředky (pp, p, mf, f, ff)	hudební výrazové prostředky a hudební prvky z výrazným sémantickým nábojem – zvukomalba, harmonické změny v hudebním doprovodu	
<i>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	využívá tanečních kroků při pohybovém ztvárnění hudby. uchová a reprodukuje pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách	orientace v prostoru – utváření pohybové paměti	VMS I/e
Výtvarná výchova			
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměr, barevné kontrasty, proporční vztahy)</i>	zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, jejich jednoduché vztahy, podobnost, kontrast, rytmus, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	

<p><i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sopečurální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i></p>	<p>modeluje z plastelíny a hlíny</p>	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy</p> <p>uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p>	
<p><i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i></p>	<p>vybere vhodnou techniku pro ztvárnění svého výtvarného záměru na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly</p>	<p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových, sluchových, čichových, pohybových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p>	<p>VMS I/a</p>
<p><i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i></p>	<p>dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu</p> <p>užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků</p>	<p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama, elektronická média, umělecká výtvarná tvorba)</p>	
<p><i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i></p>	<p>barevně vyjádří své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry, vhodně kombinuje materiály a použité techniky</p>	<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p>	<p>MKV I/c</p>

<p><i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i></p>	<p>zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků</p>	<p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací</p>	
<p><i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či opravil</i></p>	<p>komunikuje o své tvorbě s ostatními, vyjádří názor k tvorbě své i jiných</p>	<p>proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	<p>MKV IV/c</p>